Minister
Zdrowia

ZPP.050.111.2025.AS
Warszawa, 10 grudnia 2025

Pani
Małgorzata Kidawa-Błońska
Marszałek Senatu RP

Szanowna Pani Marszałek,

w odpowiedzi na oświadczenie złożone przez senatorów Stanisława Karczewskiego i Waldemara Kraskę podczas 45. posiedzenia Senatu RP w dniu 7 listopada 2025 r. w sprawie opieki psychiatrycznej w Polsce, uprzejmie proszę o przyjęcie poniższych wyjaśnień.

Na wstępie pragnę poinformować, że w dniu 28 października 2025 r. *Zespół do spraw zmian systemowych w centrach zdrowia psychicznego* (dalej: „Zespół") przedłożył ministrowi właściwemu do spraw zdrowia, raport końcowy. Dokument ten zawiera rekomendacje dotyczące dalszego kształtowania systemu ochrony zdrowia psychicznego w Polsce, z uwzględnieniem sposobu organizacji i finansowania centrów zdrowia psychicznego po zakończeniu programu pilotażowego. Jedną z kluczowych rekomendacji Zespołu jest przedłużenie czasu udzielania świadczeń opieki zdrowotnej w ramach programu pilotażowego w centrach zdrowia psychicznego do dnia 31 grudnia 2026 r. W oparciu o to założenie, Zespół zaproponował trójetapowy model wyjścia z pilotażu, obejmujący stopniowe wdrażanie rekomendowanych rozwiązań do systemu ochrony zdrowia psychicznego.

Mając na uwadze powyższe, informuję, że zgodnie z *rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 19 listopada 2025 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie programu pilotażowego w centrach zdrowia psychicznego*, program pilotażowy został wydłużony do 31 grudnia 2026 r.

Wdrożenie modelu środowiskowego do systemu opieki psychiatrycznej wymaga podjęcia kompleksowych decyzji oraz przeprowadzenia niezbędnych prac legislacyjnych. W ocenie Ministerstwa Zdrowia priorytetowym zadaniem powinno być dążenie do wyrównywania dostępu do świadczeń zdrowotnych, zwłaszcza w tak priorytetowych obszarach jak zdrowie psychiczne.

telefon: +48 22 250 01 46
adres email: kancelaria@mz.gov.pl
www.gov.pl/zdrowie

ul. Miodowa 15
00-952 Warszawa

Pragnę podkreślić, że rekomendacje przedstawione przez Zespół mają istotny wpływ na ostateczne decyzje dotyczące zmian w systemie opieki psychiatrycznej, w tym wdrażania modelu środowiskowego jako integralnej części tego systemu.

Jednocześnie poniżej uprzejmie przekazuję stanowisko Ministerstwa Zdrowia w odpowiedzi na pytania zawarte w oświadczeniu.

## Ad. 1

Uprzejmie informuję, że trwające prace nad przedłużeniem Narodowego Programu Zdrowia 2021–2025 (NPZ) do końca 2026 roku mają za zadanie zapewnić ciągłość kluczowych interwencji w okresie przejściowym oraz stworzyć odpowiednie warunki do rzetelnego i starannego zaplanowania nowego NPZ. Pozwoli to uniknąć przerwy w realizacji działań profilaktycznych, zanim wejdą w życie nowe przepisy ustawy o zdrowiu publicznym. Wyzwania, przed którymi stoi Ministerstwo Zdrowia, to przede wszystkim choroby cywilizacyjne wynikające z niewłaściwego stylu życia – ich skala obciąża system opieki zdrowotnej i wymaga wzmocnienia profilaktyki oraz promocji zdrowia. Nowy NPZ na wieloletnią perspektywę musi być bardziej efektywny, oparty na badaniach naukowych i skoncentrowany na poprawie jakości życia, a nie tylko jego długości.

## Ad. 2

Uprzejmie informuję, że obecnie program jest kontynuowany na podstawie umowy realizowanej w ramach Narodowego Programu Zdrowia 2021 – 2025, w którym w ramach celu operacyjnego 3 „Promocja zdrowia psychicznego" wydzielono część dotyczącą zapobiegania zachowaniom samobójczym, która obejmuje zadania z zakresu prewencji samobójstw. W kolejnych latach planowane jest kontynuowanie i rozszerzanie programu mającego na celu zapobieganie samobójstwom. Systemowe finansowanie programu obejmie m.in.:

- włączenie działań z zakresu prewencji samobójstw do nowego NPZ;
- utrzymywanie centralnej koordynacji na poziomie krajowym wraz z dalszym rozwojem struktur odpowiedzialnych za prewencję i monitorowanie zachowań samobójczych;
- kontynuację szkoleń oraz wdrażanie standardów postępowania dla pracowników oświaty, ochrony zdrowia, służb mundurowych i innych grup zawodowych mających kontakt z osobami w kryzysie;
- systematyczne monitorowanie danych i prowadzenie badań dotyczących zachowań samobójczych oraz czynników ryzyka i ochronnych;

telefon: +48 22 250 01 46
adres email: kancelaria@mz.gov.pl
www.gov.pl/zdrowie

ul. Miodowa 15
00-952 Warszawa

- prowadzenie kampanii społecznych i działań destygmatyzacyjnych. Planowany jest rozwój telefonów zaufania i innych form natychmiastowego wsparcia osób w kryzysie psychicznym.

Dodatkowo pragnę wskazać, że wznowienie finansowania Telefonu Zaufania dla Dzieci i Młodzieży w 2024 r. przyniosło ogromne korzyści w dziedzinie prewencji samobójstw. Wprowadzenie stabilnego wsparcia dostępnego całodobowo pozwoliło wielu młodym osobom uzyskać pomoc w kryzysie. Dzięki temu wsparciu zaobserwowano realny spadek liczby samobójstw wśród dzieci i młodzieży.

Ad. 3

Uprzejmie informuję, że obecna sytuacja finansowa Instytutu wymaga prowadzenia szerokich zmian organizacyjnych i działań optymalizacyjnych we wszystkich obszarach działalności Instytutu.

W świetle przepisów *ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych* (ustawa), w aspekcie ustrojowo-organizacyjnym instytuty badawcze, w tym Instytut Psychiatrii i Neurologii w Warszawie (IPiN) cechuje znacząca, wyznaczona ramami ustawowymi, samodzielność oraz niezależność od Skarbu Państwa.

Zgodnie z przepisami art. 18 *ustawy* o instytutach badawczych, instytut badawczy występuje w obrocie we własnym imieniu i na własny rachunek, pokrywa koszty bieżącej działalności z uzyskiwanych przychodów oraz odpowiada za swoje zobowiązania, a Skarb Państwa nie odpowiada za zobowiązania instytutu za wyjątkiem sytuacji jego likwidacji.

Zgodnie z art. 24 *ustawy*, dyrektor instytutu m.in. ustala plan działalności instytutu, realizuje politykę kadrową, zarządza mieniem i odpowiada za wykorzystanie mienia instytutu na realizację jego zadań statutowych, podejmuje decyzje we wszystkich sprawach dotyczących instytutu, z wyjątkiem spraw należących do zakresu działania rady naukowej.

Ponadto, należy podkreślić, że zgodnie z art. 18 *ustawy*, za prowadzenie gospodarki Instytutu na podstawie ustalonego przez siebie rocznego planu finansowego odpowiada dyrektor instytutu. Minister Zdrowia natomiast nadzoruje, ale nie zarządza instytutem badawczym.

Uprzejmie informuję, że w ramach sprawowanego nadzoru, Minister Zdrowia powołała we wrześniu 2024 r. w Instytucie Psychiatrii i Neurologii dyrektora, który został zobowiązany do wdrożenia nowego programu restrukturyzacyjnego pozwalającego na wzmocnienie efektywności funkcjonowania Instytutu oraz stabilizację i poprawę sytuacji ekonomiczno-finansowej.

Z wyrazami szacunku

z upoważnienia Ministra Zdrowia
Katarzyna Kęcka
Podsekretarz Stanu
/dokument podpisany elektronicznie/

telefon: +48 22 250 01 46
adres email: kancelaria@mz.gov.pl
www.gov.pl/zdrowie

ul. Miodowa 15
00-952 Warszawa